

Jaarverslag Programma Common Ground 2023

Terugkijk op het afgelopen jaar en vooruitblik op 2024
Januari 2024



Voorwoord

Het jaar 2023 markeert het begin van een nieuwe fase voor de implementatie Common Ground. Na de meerdaagse en de kwartiermakerfase in 2022 gingen we dit jaar echt van start als programma. Met als doel om de dienstverlening van de overheid te verbeteren door een moderne gemeentelijke informatievoorziening in te richten. Waarbij het programma de randvoorwaarden invult, en de transitie aanjaagt. Onder aansturing van een speciaal hiervoor ingerichte Common Ground Board.

Zelf ben ik in mei van dit jaar gestart. Niet alles ging meteen gemakkelijk en vlekkeloos. Met grote ambities en een beperkte capaciteit was het in eerste instantie echt improviseren. Desalniettemin hebben we dit jaar mooie resultaten neergezet en hebben we een fundament gelegd om in 2024 door te pakken. Ook dit jaar hebben we grote ambities. De community en de stakeholders staan hierin centraal.

Via dit document willen we geïnteresseerden op de hoogte stellen van de bereikte resultaten en de plannen voor komend jaar.

Sandra van Wijngaarden
Programmamanager Common Ground



Common Ground Board en programmamanager. Niet op foto: voorzitter Henk Mensink.

Governance en programmatische aanpak

In maart 2023 is de [programma aanpak](#) Common Ground officieel vastgesteld door de Taskforce Samen Organiseren. Dit betekende ook de overgang van de kwartiermakersfase naar de programmafase, van de Begeleidingscommissie Common Ground naar de Common Ground Board.

Team

Begin dit jaar begonnen we met een klein team dat in deeltijd werkte voor het programma. Inmiddels hebben we een stevige basis met verschillende trackleaders vanuit de gemeenten. Els Mitek (gemeente Rotterdam) leidt 'Strategie Koplopers en Volgers' en Martijn Groenewegen (gemeente Eindhoven) leidt 'Ontwikkeling & Standaardisatie'. Mathieu Rutten (Gemeente Den Bosch) was al langer betrokken als tracklead van 'Beheer en Onderhoud', nu omgedoopt tot 'Regie en Levering'. Ook vanuit de VNG wordt er menskracht geleverd om het team effectief en stabiel te laten functioneren.

Daarnaast is er hard gewerkt om meer structuur in het programma aan te brengen. Zo werken we nu met kwartaalplanningen. Volgend jaar gaan we, net zoals we voorschrijven, een agile manier van werken in voor betere resultaten.

Georganiseerde evenementen

Dit jaar zijn er voor verschillende doelgroepen evenementen georganiseerd.

- Bij de [startbijeenkomst](#) voor Regie en Levering (voorheen Beheer & Onderhoud) kwamen in het begin van het jaar verschillende experts bijeen om de contouren van een benodigde regieorganisatie te schetsen en op te leveren (deel)producten te inventariseren. Velen zijn nu nog betrokken bij de werkgroep.
- In april organiseerden we een [fieldlab](#) om de uitdagingen op laag 1-2 van de Common Ground architectuur duidelijk te maken. Aan de hand van het GGM model is er een begin gemaakt met het inzichtelijk maken van de hoeveelheid koppelvlakken die nu bestaan.
- Afgelopen zomer organiseerden we het [Common Ground Summer Event](#). In verschillende deelsessies werden ruim 140 deelnemers bijgepraat over de laatste ontwikkelingen.
- In september zijn vier leveranciersbezoeken georganiseerd, evenals een bezoek aan Dimpact. Afgevaardigden van de Common Ground Board en van gemeenten gingen in gesprek met Centric PSS, TSS (oa PinkRoccade Local Government), Conxillium en Visma-Roxit.
- Begin november waren we als programmateam aanwezig op het [uitvoeringscongres](#) VNG waar we de casus bestaanszekerheid onderzochten tijdens een workshop. Gedurende de dag hebben we vertegenwoordigers van gemeenten mogen bijpraten over Common Ground bij onze stand.
- Ten slotte organiseerden we eind november het drie daagse [Fieldlab](#) rondom de WOZ en het aansluiten bij het Federatief Datastelsel. We mochten hier rekenen op belangstelling van Staatsecretaris Alexandra van Huffelen.



Bereikte successen

Naast de evenementen zijn in 2023 verschillende producten opgeleverd en activiteiten uitgevoerd. Hierbij enkele highlights van deze resultaten:

- Overzicht van de bestaande kaders
- Voorstel en Plan van Aanpak voor Portfoliomanagement
- Afgeronde consultaties van FSC en [GGM](#)
- Voorstel voor Regie en Levering
- Inventarisatie van knelpunten rond financiering en risiconeming die koplopers en volgers ervaren en zelf niet kunnen oplossen.
- Indeling van gemeenten en leveranciers in cohorten obv fase in de investeringscyclus, gelijkvormigheid gegevenslandschap, risk appetite en investeringsbereidheid.
- Marktanalyse Common Ground
- Vernieuwing van de [website](#)
- Eerste versie van de propositie Common Ground
- Aanzet tot een financiële doorkijk



Focus in 2024: Generieke Dienstverlening!

In 2024 staat Generieke Dienstverlening centraal. Hierbij sluiten we aan bij de behoeften van gemeenten, namelijk het leveren van meerwaarde rondom maatschappelijke opgaven. Daarnaast sluiten we aan bij de technische componenten die nu beschikbaar zijn en waar er verder op wordt doorontwikkeld. En waarvoor het noodzakelijk is het beheer in te richten.

Wat deze focus concreet betekent is dat we in al onze activiteiten generieke dienstverlening als uitgangspunt nemen. Zo worden bijvoorbeeld in het portfolioproses reeds ontwikkelde toepassingen en componenten rondom generieke dienstverlening zichtbaar gemaakt, en komt generieke dienstverlening als ‘rode draad’ terug in de evenementen die we organiseren en in de *use cases* die we gebruiken voor het oefenen met regie en levering. Hier zijn we al een tijdje mee bezig, maar het komende jaar zal hier meer zichtbaar van worden.

Plannen voor 2024

Eind 2023 heeft het programmateam tijdens een planningssessie de prioriteiten van het komend jaar bepaald. Hierin is vooral de focus gelegd op Q1, maar geven we ook een doorkijk naar de rest van het jaar. Het jaarplan is nog niet in beton gegoten en richt zich met name op hoofdlijnen:

Architectuur, Kaders & Maatschappelijke Opgaven

Doel van dit track:

Deze track beslaat twee verschillende onderwerpen. Enerzijds is dat de referentie architectuur, de kaders en richtlijnen, beoordeling van compliance en standaardisatie. Het andere deel betreft maatschappelijke thematiek en opgaves en het faciliteren van de invulling vanuit Common Ground.

Focus 2024:

Werkbaarheid, bruikbaarheid en pragmatiek zijn kernwaarden. Voor een deel betekent dit dat de focus ligt op eenvoudige toegankelijkheid en bruikbaarheid van de Common Ground architectuur, kaderstelling en het ontwikkelen van tooling t.b.v. compliance-meting tooling. Daarnaast zal dit track verder bijdragen aan het focusgebied Generieke Dienstverlening.

Concreet gaan we o.a. het volgende doen:

Samen met de track Regie en Levering bieden we in 2024 ondersteuning aan implementeerbare oplossingen bieden voor maatschappelijke relevante onderdelen van de gemeentelijke dienstverlening.

Ontwikkeling en Standaardisatie

Doel van dit track:

Het gecombineerde programma onderdeel waarin kaders geboden worden met het doel om faciliterend te zijn aan activiteiten die binnen (andere programma onderdelen) en buiten het programma (lokale gemeentelijke initiatieven en producten) worden ondernomen. Daarmee hebben architectuur en standaarden tevens een duidelijk verbindende rol. Wederom zowel binnen als naar buiten het programma.

Hetzelfde geldt voor het track-onderdeel portfolio management. Door het startproces – weergegeven in de funnel – worden de initiatieven geregistreerd, gevolgd en met elkaar in verband gebracht en de governance op dit proces ingericht. Vanuit verschillende views zullen we bijdragen aan het enthousiasmeren om initiatieven en producten te ontwikkelen, daar aan bij te dragen of te gebruiken.

Focus 2024:

De focus van ‘Ontwikkeling & Standaarden’ is in lijn met het programma, namelijk verbinden en faciliteren om te komen tot generieke dienstverlening. Dit betekent concreet het stimuleren van samenwerking en het (technisch) verbinden van ontwikkelde producten en diensten, zowel binnen het programma als lokaal bij gemeenten.

Dat betekent dat een aantal belangrijke deliverables zijn: basis- doch werkbaar - kaders, een transparant portfolio. Beide deliverables zijn gericht op het faciliteren en verbinden van initiatieven bij zowel markt als gemeenten, en het betrekken van alle stakeholders (gemeenten, leveranciers, ketenpartners, VNG en andere partners die bijdragen aan Common Ground).

Concreet gaan we o.a. het volgende doen:

- We gaan een portfoliomanagement inrichten, inclusief tooling en governance ter ondersteuning;
- Portfoliorapportages opzetten voor diverse doelgroepen/stakeholders
- Gaandeweg worden steeds meer verschillende ‘views’ op het portfolioproses ontwikkeld.
- We maken het portfolio niet alleen transparant, maar benaderen ook proactief stakeholders om informatie op te halen en te delen. Denk aan individuele of samenwerkende gemeenten, leveranciers, IMG, etc.

Regie en Levering

Doel van dit track:

Track ‘Regie en levering’ realiseert de landelijke regie en levering van Common Ground componenten en diensten, zodat alle gemeenten eenvoudig kunnen gebruik maken van de ontwikkelde Common Ground

producten en diensten en participeren in de (door)ontwikkeling. Dat doen we 'hands-on' in drie stappen; eerst oefenen, daarna formaliseren en vervolgens bestendigen voor de lange termijn.

Focus 2024

Het oefenen met centrale regie conform de focus Generieke Dienstverlening. Om dit mogelijk te maken betekent dit ook dat de verschillende regiefuncties ingevuld moeten worden.

Concreet gaan we o.a. het volgende doen:

- Inrichten van een governance model voor regie;
- Aanstellen van een kwartiermaker regisseur dienstverlening;
- Ondersteuning van de stuurgroep GEM bij vervolgstappen voor regie en levering van GEM;
- Ondersteuning van de stuurgroep Signalen bij vervolgstappen voor regie en levering van Signalen;
- Beschikbaar maken van een eerste variant van een landingsplatform (CBI) waarop instappende gemeenten hun common ground product/dienst beschikbaar kunnen stellen en houden.

Strategie Koplopers en Volgers

Doel van dit track:

Voor Koploper en Volgers bieden wij passende ondersteuning op financieel gebied, inclusief het afsluiten van financiële arrangementen, en een doordachte aanpak om de (door)ontwikkeling van Common Ground mogelijk te maken. Want als wij samen realiseren en daarin ondersteunend worden, komen wij verder.

Focus 2024:

In 2024 ligt de focus op de uitwerking van de dekkingsmogelijkheden en het opstellen van de financiële arrangementen en verrekeningsmodellen. Op basis hiervan wordt de strategie voor Koplopers en Volgers verder aangescherpt. Deze track werkt ook aan het draagvlak voor Common Ground. Het einddoel is een financiële ondersteuning aan de Koplopers en Volgers te bieden en de eerste Koplopers en Volgers in hun transitie te begeleiden.

Concreet gaan we o.a. het volgende doen:

- Afstemming plannen met de business case Common Ground;
- Het uitwerken van dekkingsmogelijkheden o.b.v. geïnventariseerde investeringsbehoefte;
- Opzetten tariefmodel met verrekenmethodiek voor Koplopers en Volgers;
- Ontwikkelen van randvoorwaarden inclusief exit-strategie;
- Ontwerpen van juridische- en administratieve inrichting inclusief benodigde rechtsvorm t.b.v. financieringstaken;
- Vaststellen definitieve cohorten-aanpak inclusief financiële ondersteuning;
- Eerste gemeenten ondersteunen;
- Ook is het doel om dit jaar de financiële arrangementen waartoe wordt besloten te implementeren bij de eerste gemeenten.

Leveranciersstrategie

Doel van dit track:

Dit track heeft tot doel de investeringsbesluiten en portfoliokeuzes van softwareleveranciers zodanig te beïnvloeden (op inhoud, proces en relatie) zodat wordt bijgedragen aan het realiseren van Common Ground compliant software functionaliteiten voor hun gemeentelijke opdrachtgevers.

Focus 2024

Helder krijgen wat en wanneer we vanuit het programma (mogen) verwachten van ICT-leveranciers op de verschillende lagen van het CG-architectuurmodel. Daarvoor wordt een marktvisie ontwikkeld die, op basis van de portfoliokeuzes in het programma, vertaald kan worden naar een marktstrategie. "Als je niet weet waar je naar toe wilt, dan kom je er niet".

Concreet gaan we o.a. het volgende doen:

- Werkbezoeken brengen aan nieuwe marktpartijen;
- Organiseren van een strategische tafels t.b.v. afstemming met marktpartijen;
- Opstellen eerste contouren marktvisie;
- Het categoriseren van (onderdelen) van softwareleveranciers als koploper, volger of, afwachter op basis van de vastgestelde criteria door track Koplopers en Volgers;
- Het organiseren van een maandelijks CIO-café/Common Ground-café om marktpartijen breed te informeren over CG-(gerelateerde) onderwerpen;
- Onderzoek naar de (on)mogelijkheden van een collectieve CG-strategie richting Centric en PinkRoccade, samen met beide Gebruikersverenigingen.

Communicatie en Community

Doel van het track:

Het *center of expertise* community & communicatie ondersteunt het programma door:

1. De community (on- en offline) een samenwerkingsplatform te bieden. Dat kan bestaan uit het inrichten en beheren van de juiste kanalen, maar ook door het organiseren van meet-ups en fieldlabs
2. Stakeholdergroepen juist en tijdig te informeren en te betrekken bij het realiseren van Common Ground. Dat gebeurt door middel van een middelen- en contentinzet die bijdraagt aan het positief beïnvloeden van gedrag. En daarmee aan de doelstellingen van de transitie en het programma.

Focus 2024

De focus van track communicatie en community ligt op het creëren van (een) platform(en) om de CG-community te ondersteunen om componenten, standaarden en toepassingen (door) te ontwikkelen, op te schalen en te implementeren. En het inzetten van de juiste middelen en aansprekende content om betrokken partijen te informeren en te enthousiasmeren om zich aan te sluiten bij de community die zich inzet voor (verdere) ontwikkeling en gebruik.

Concreet gaan we o.a. het volgende doen:

- Communicatieplan Platform Generieke Dienstverlening opstellen en uitvoeren;
- Kanalenstrategie platform Generieke Dienstverlening opstellen en uitvoeren;
- Communicatieplan *Compliance Tool* opstellen
- Organiseren en faciliteren fieldlabs.

Programmamanagement

Doel:

De verschillende tracks samenbrengen, afstemming met de board en stakeholders, en zorgen voor bestuurlijk draagvlak.

Focus 2024

Programmamanagement zal zich vooral richten op het verder brengen van de businesscase, de meerjaren propositie.

Concreet gaan we o.a. het volgende doen:

- Organiseren studiereis Denemarken;
- Agile werken verder uitrollen;
- Verder werken aan draagvlak onder gemeenten;
- Het team aanvullen.
- Meerjarenpropositie opleveren
- Opzetten van meetinstrument: nulmeting hoe ver staat de implementatie van Common Ground.

Enthousiast?

- Volg onze nieuwsbrief en blijf op de hoogte:
- We zoeken nog ondersteuning/medewerkers voor 2024 in verschillende teams/tracks! Meedoen kan al vanaf 2 uur per week voor de expert review groepen of vanaf 4 uur per week in de werkgroepen. Bekijk de '*in kind*' vacatures [hier](#)
- Voor overige vragen of opmerkingen over het jaarplan kunt u terecht op commonground@vng.nl